

Konec české pračky na peníze

Spolehlivé údaje o (nejen) zahraničních skutečných majitelích firem a nemovitostí

Problém:

Standardní nástroj transparentnosti firem - evidence skutečných majitelů (ESM), vykazuje chybovost. Neexistuje navíc evidence zahraničních majitelů nemovitostí. Tyto a řadu dalších výzev v boji proti praní peněz mají řešit nové evropské předpisy spadající do takzvaného AML balíčku, které byly dne 19. 6. 2024 vyhlášeny v Úředním věstníku EU.

Opatření:

Důsledně implementujeme balíček EU proti praní peněz za účelem zkvalitnění údajů v evidenci skutečných majitelů a ztransparentnění zahraničních majitelů nemovitostí. Posílíme automatizaci pro minimální zátěž firem. Podle zahraničních vzorů zpřísníme postihy pro uvedení chybných údajů - nejen firem, ale i jejich statutářů. Zajistíme dostatečné analytické kapacity příslušných resortů za účelem zefektivnění boje proti praní peněz.

Zastavení praní peněz přes tzv. průtokové účty

Problém:

Podle zahraničních analýz je Česko jednou z nejatraktivnějších zemí pro praní špinavých peněz. Hlavním důvodem je, že orgány činné v trestním řízení nemají funkční nástroj pro řešení problému tzv. průtokových účtů, které jsou jednou z cest, jimiž ruští oligarchové obcházejí sankce a vyvádějí své finanční prostředky na Západ. Podle NCOZ jen v letech 2020 a 2021 Českem proteklo asi 100 miliard korun.

Opatření:

Provedeme včasnou implementaci tzv. konfiskační směrnice EU, díky níž bude možné odčerpat majetek protiprávního původu a lépe bojovat proti praní peněz a obcházení mezinárodních sankcí.

Účinnější mezinárodní sankce a celní kontrola

Problém:

Implementace mezinárodních sankcí realizovaných v reakci na ruskou agresi na Ukrajině přinesla nové výzvy, zejména z pohledu kontroly vývozů a dovozů. Odhalila ale i možnosti extenzivnější kontroly a automatického sledování celních deklarací a reálných ekonomických vztahů firem.

Opatření:

Zajistíme IT nástroje a personál, pro efektivnější monitoring zahraničního obchodu s využitím mezinárodních celních záznamů. Zvýšíme tak nejen efektivitu sankčních opatření, ale i ekonomickou bezpečnost a efektivitu výběru cel.

Konec daňových rájů

Problém:

Daňové ráje často slouží jako skryše peněz pro oligarchy z nedemokratických zemí, kteří s jejich pomocí obcházejí mezinárodní sankce. Navíc, každá koruna, která uteče do daňového ráje, chybí v našem rozpočtu na veřejné služby. Česká republika kvůli tomu v roce 2021 přišla až o 17 miliard korun. Potřebujeme opatření, která tomu zamezí.

Opatření:

Podpoříme mezinárodní a domácí iniciativy, které směřují k omezení úniků zisků velkých firem do daňových rájů. Stejně tak zajistíme důsledné vymáhání opatření proti praní peněz, aby mezinárodně sankcionované osoby nebyly schopny skrývat

své finance v daňových rájích prostřednictvím tzv. bílých koní. V souladu s [doporučeními CVE](#) zajistíme rovnější zdanění - budeme podobně danit podobné aktivity, věci a firmy.

Efektivní zajištění obrany státu a připravenosti na krize

Zvyšování efektivně alokovaných výdajů na obranu

Problém:

NATO se zavázalo zvýšit výdaje na základní obranu na 3,5 % a alokovat 1,5 % na další výdaje spojené s obranou (např. ochrana kritické infrastruktury či budování společenské odolnosti) do roku 2035. Česká armáda má dosud značný investiční deficit, který se nahromadil za uplynulé dekády. A zároveň se zhoršuje bezpečnostní situace.

Opatření:

Budeme v souladu se závazkem NATO posilovat obranný rozpočet prostřednictvím vyvážené kombinace vyšších veřejných příjmů, úspor ve státním rozpočtu a případného zvýšení zadlužení a dohlížet na to, aby armáda tyto prostředky efektivně a účelně investovala do nové techniky, moderního náboru a kvalitního vybavení vojáků.

Posilování celospolečenského přístupu k obraně

Problém:

Obrana státu dnes nespočívá pouze v armádě a vojenské technice, ale vyžaduje komplexní, celospolečenský přístup, který zahrnuje státní správu, soukromý sektor

i občanskou společnost. Vedle modernizace armády je tak potřebné budování odolnosti společnosti a propojení obranné politiky s oblastmi jako je školství, výzkum nebo infrastruktura.

Opatření:

Vytvoříme a zrealizujeme promyšlený vládní plán pro zvyšování odolnosti české společnosti, který bude zahrnovat všechny resorty a také zástupce soukromého a neziskového sektoru.

Aktualizace krizové legislativy

Problém:

Současný systém opatření ukládaných v rámci krizových stavů se ukazuje v některých ohledech jako zastaralý a nedostatečně schopný reagovat na moderní či zcela nepředvídatelné události a hrozby, včetně řešení situací, které následují po skončení bezprostředního dopadu dané krizové situace. Současné krizové řízení státu si žádá revizi také ve světle pohrom z posledních let (např. tornádo, pandemie).

Opatření:

Prosadíme změnu krizové legislativy, která bude lépe reflektovat zkušenosti z nedávných událostí a posílí připravenost všech příslušných složek na krizové stavy, a to při zachování práva na informace a pojistek při vydávání krizových opatření - ta budou muset být řádně odůvodněná a přezkoumatelná soudem.

Otevřená a efektivní komunikace státu k občanům

Otevřená a transparentní komunikace státu k veřejnosti

Problém:

Komunikace státu s veřejností není v ČR legislativně ani jinak systémově ukotvena a často se zaměřuje za politické PR. Česko navíc nemá dostatečné odborné ani technické kapacity pro reakci na informační hrozby. Koordinace mezi resorty i komunikace směrem k veřejnosti jsou roztržštěné a podceňované, přestože je v mnoha krizových či mimořádných situacích zásadní jasně a srozumitelně občany informovat. Inspirací může být např. Estonsko, které má komunikaci jako jeden z hlavních pilířů budování obrany a odolné společnosti. Jak rychle a jasně komunikovat nás může poučit i Taiwan, který pro boj proti nepřátelským informačním kampaním využívá principu 2-2-2. Tedy odpověď musí přijít do 20 minut, být maximálně 200 slov dlouhá a použít 2 obrázky pro lepší srozumitelnost.

Opatření:

Nastavíme na základě osvědčených vzorů ze zahraničí dostatečně finančně i kapacitně vybavený rámec pro komunikaci, který bude fungovat napříč resorty a zajistí srozumitelnou komunikaci ze strany státu k občanům. Přijmeme takovou legislativní úpravu, která zajistí kontinuitu a jasně nastavená pravidla pro to, kdo odpovídá za komunikaci s veřejností a koordinaci komunikačních kampaní.

Aktivní spolupráce s experty, občanskou společností a soukromým sektorem

Problém:

Stát systematicky nespolupracuje s občanským či soukromým sektorem, akademiky ani experty, kteří přitom hrají klíčovou roli v odhalování informačních hrozeb a obraně proti nim a disponují kapacitami, které státu prozatím chybí. Ztrácí se tak potřebné znalosti a dovednosti.

Opatření:

Navážeme systematickou spolupráci s občanskou společností, akademiky a soukromým sektorem prostřednictvím grantů a partnerství. Zajistíme expertní analýzy kroků pro obranu proti informačním hrozbám, které nepovedou k omezení svobod ani k zbytečné polarizaci. Komunikace státu musí mířit ke všem skupinám obyvatel tak, aby nikdo nebyl vyčleněn či opomenut, což může vést k šíření nebezpečných omylů a nepravd, které mohou mít závažné dopady i na zdraví (jako tomu bylo například během koronavirové pandemie).

Odolnost státu vůči nedemokratickým režimům

Energetická bezpečnost a nezávislost na autoritářských režimech

Problém:

Česko v posledních letech sice pokročilo v oblasti energetické bezpečnosti a odklonu od ruských fosilních zdrojů, avšak jeho odolnost vůči vnějším hrozbám

zůstává nadále zranitelná, včetně v souvislosti se sousedními zeměmi, které ve velkém pokračují v odběru ruských surovin. Ve vybraných sektorech (např. energetika) i nadále hrozí závislost na technologiích z nedemokratických režimů.

Opatření:

Zajistíme investice do dekarbonizace a odklonu od fosilních paliv jako dlouhodobého řešení energetické nezávislosti. Zároveň zvýšíme povědomí o rizikových závislostech v sektoru obnovitelných zdrojů energie (OZE) a omezíme tak závislost na komoditách z autoritářských států, které představují strategické riziko.

Funkční ochrana před kybernetickými útoky

Problém:

Vzhledem k tomu, že kritická odvětví (např. doprava, energetika, zdravotnictví) jsou stále závislejší na digitálních technologiích, je nutné účinně čelit kybernetickým hrozbám a chránit dodavatelské řetězce. V tomto směru představuje nový zákon o kybernetické bezpečnosti významný nástroj. Je však zásadní, aby byl důsledně aplikován v praxi a měl kýžený efekt.

Opatření:

Prosadíme kvalitní prováděcí předpisy k zákonu o kybernetické bezpečnosti, které zajistí adekvátní ochranu před kybernetickými hrozbami a posílíme spolupráci bezpečnostních složek v prověřování rizikových dodavatelů a monitoringu vlivových aktivit cizích států a firem. K efektivnímu zajištění kybernetické bezpečnosti a odolnosti budeme systematicky posilovat schopnosti státu na tyto hrozby reagovat.

Surovinová a ekonomická nezávislost

Problém:

ČR (potažmo EU) je kriticky závislá na surovinách, ale i klíčových hi-tech produktech zvenčí, např. z rizikových destinací typu Číny. Domácí strojírenský průmysl má vysokou strategickou hodnotu, aktuálně však stagnuje pod tíhou levné konkurence. Antibiotika v EU nevyrábíme kvůli relativně drobné cenové výhodě zahraničních producentů, přitom v případě stavu ohrožení se jedná o kritický produkt pro elementární bezpečnost státu.

Opatření:

Vytipujeme klíčové závislosti na regionech a zemích mimo EU, které v delším horizontu lze omezit skrze domácí výrobu. Zavedeme dotační tituly a formy podpor pro podniky spadající do těchto kategorií, vytvoříme tak podhoubí pro bezpečnější a stabilnější ekonomiku. V rámci ESG podpoříme policy mapování dodavatelských řetězců, tak aby si firmy uvědomily své kritické závislosti.